

چرا اصلاح قیمت‌های انرژی حائز اهمیت است؟

(بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول)

یارانه انرژی اقدامی سیاستی است که به کاهش هزینه‌های مصرف انرژی کمک می‌کند. در سال ۲۰۱۵ این یارانه‌ها به میزان ۶,۵ درصد تولید ناخالص داخلی جهان و معادل ۵,۳ تریلیون دلار بوده است. یارانه‌ها اثرات زیست محیطی و اقتصادی منفی خواهد داشت و در درجه اول به نفع ثروتمندترین خانواده‌ها خواهد بود. علاوه بر این اثبات شده که کاهش و یا حذف آن‌ها نیز مشکل است. با این حال در سال‌های اخیر برخی عوامل از جمله رشد اقتصادی کند پس از بحران مالی، قیمت‌های پایین انرژی بعد از افت شدید در نیمه ۲۰۱۴ و تعهد ۱۹۰ کشور جهان به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای به عنوان بخشی از توافق دسامبر ۲۰۱۵ پاریس، باعث شده کشورها به سمت اصلاح یارانه‌های انرژی بروند.

پس از کاهش قیمت‌های انرژی در نیمه ۲۰۱۴ حداقل ۳۲ کشور به اصلاح یارانه‌های انرژی پرداختند که نیمی از آن‌ها (۱۷ کشور) صادرکننده نفت بوده و به منظور جبران کاهش درآمدهای نفتی این اقدام را انجام داده‌اند. اکثر این کشورهای صادرکننده نفت، با کسری مالی بیشتری نسبت به کشورهای واردکننده نفت مواجه شدند. نگرانی‌های زیست محیطی یکی دیگر از انگیزه‌های کشورها برای اصلاح یارانه‌های انرژی بوده است که در این راستا کشورها به معرفی مالیات بر کربن و سیستم تجارت انتشار گازها پرداختند.

براساس پژوهش‌های صندوق بین‌المللی پول (IMF)، اصلاح موفق یارانه انرژی دارای ۶ جزء کلیدی است و بسیاری از اصلاحات اخیر این موارد را در طراحی خود گنجانده‌اند: یک طرح جامع با اهداف روشن و بلند مدت، ارتباطات شفاف با ذی‌نفعان، افزایش مرحله به مرحله قیمت‌ها، شرکت‌های دولتی کارآمدتر، اقدامات برای حمایت از فقیران و سیاست‌زدایی مکانیزم قیمت‌ها.

علاوه بر این، اصلاحات یارانه انرژی که با انگیزه‌های بلند مدت صورت می‌گیرد، از جمله نگرانی‌های زیست محیطی یا کاهش وابستگی به نفت، احتمالاً بسیار بادوام‌تر از اصلاحاتی است که با انگیزه‌های کوتاه‌مدت، مانند کسری بودجه ناشی از افت قیمت‌های نفتی، انجام می‌شود.

دلیل اهمیت اصلاح یارانه‌های انرژی چیست؟

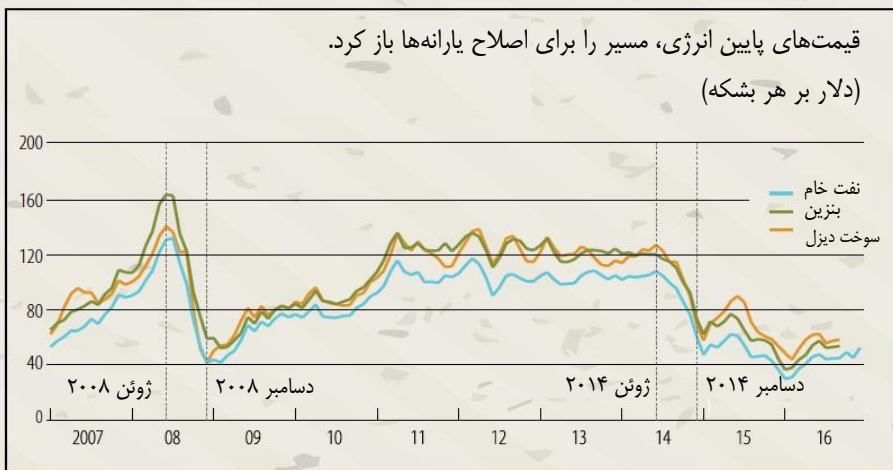
پیامدهای اصلاح قیمت‌های انرژی در آینده:

کاهش نابرابری درآمدی از این نظر که یارانه‌ها بیشتر به نفع ثروتمندان است.	کاهش ۵۷ درصدی مرگ‌ومیر ناشی از آلودگی سوخت‌های فسیلی	کاهش ۳,۵ درصد تولید ناخالص داخلی جهان که براساس آن کشورها می‌توانند مالیات‌های ناکارآمد را کاهش داده یا مخارج عمومی اولیه بر سلامت و تحصیلات و ... را توسعه دهند	کاهش ۲۴ درصدی انتشار کربن در جهان

چه زمانی مناسب است؟ هم اکنون!

سقوط شدید قیمت‌های بین‌المللی انرژی پس از اواسط سال ۲۰۱۴، فرصتی برای واردکنندگان نفت فراهم کرد تا یارانه‌های خود را حذف کنند و صادرکنندگان نفت را برای اصلاح یارانه‌ها تحت فشار قرار دهند.

قیمت‌های پایین انرژی، مسیر را برای اصلاح یارانه‌ها باز کرد.
(دلار بر هر بشکه)

تعهد برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، که در سال ۲۰۱۵ به امضای ۱۹۰ کشور رسید، انگیزه بیشتری برای اصلاح یارانه‌های انرژی ایجاد کرد.

چه نوع اصلاحاتی اجرا شده است؟

افزایش قیمت‌ها توسط دولت (آنگولا، مصر و اوکراین)

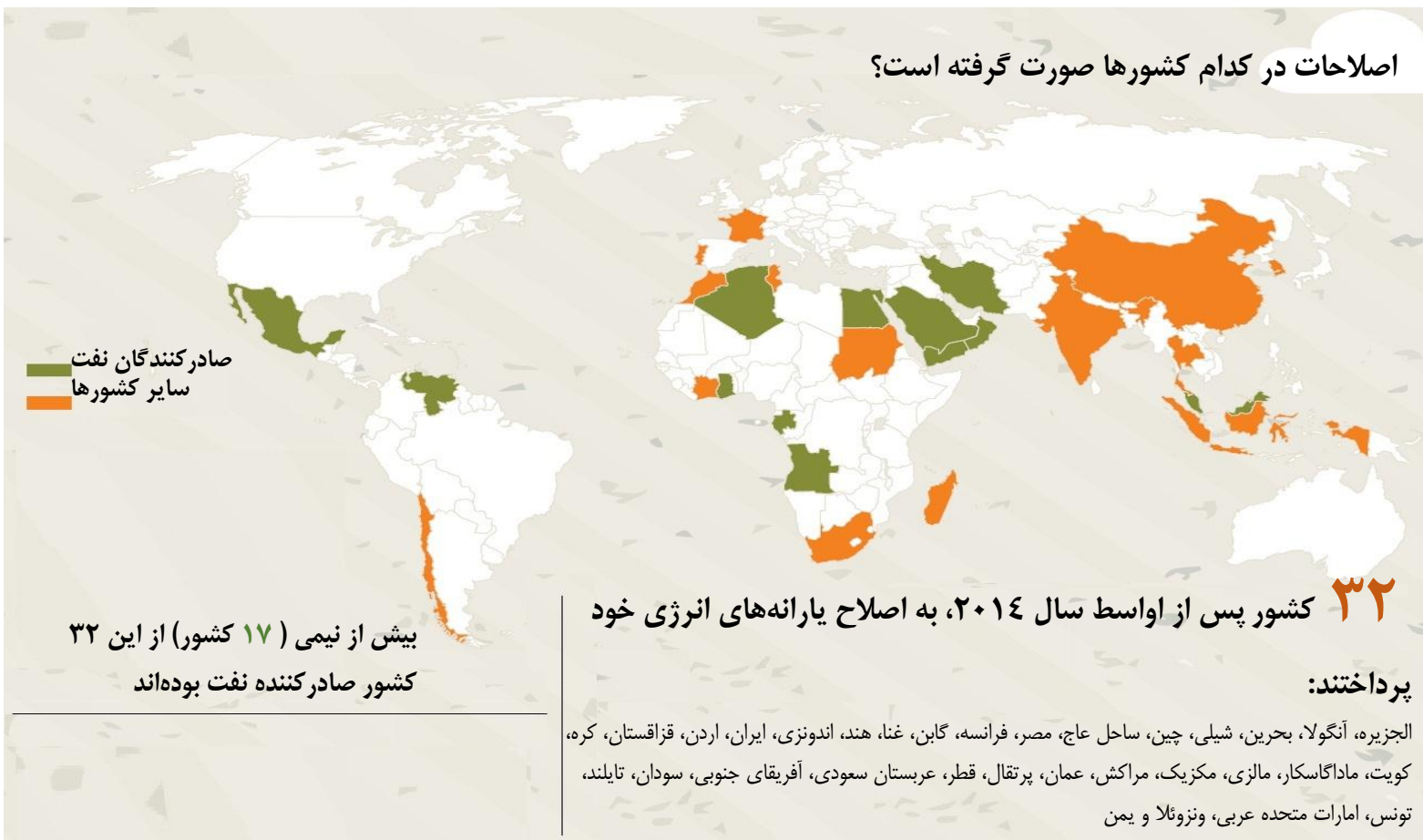
آزادسازی قیمت‌های انرژی یا معرفی یک مکانیزم قیمت گذاری خودکار (هند، ماداگاسکار، امارات متحده عربی)

معرفی یک سیستم تجارت انتشار گازها یا مالیات بر کربن و یا افزایش قیمت‌های کربن (مکزیک، پرتغال و آفریقای جنوبی)

اصلاحات در کدام کشورها صورت گرفته است؟

منبع:

- IMF, “FINANCE & DEVELOPMENT -Fueling Reform”, 2017

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر

خرداد ۱۳۹۶